

TSCHECHIEN

DR. HUBERT GEHRING
TOMISLAV DELINIC
MAREN HACHMEISTER

30. Juni 2010

www.kas.dewww.kas.de/tschechien

Vznikla středopravicová koalice, Petr Nečas byl jmenován premié- rem

Středopravicové strany se dohodly

Příprava rozpočtu urychluje jednání

Koaliční jednání tří středopravicových stran ODS, TOP 09 a VV byla po květnových parlamentních volbách intenzivně hnána dopředu. Prezident Václav Klaus jmenoval 28. června Petra Nečase premiérem. 29. června byla nakonec sestavena také vláda. Premiérovi a předsedovi ODS Petru Nečasovi se tak podařilo úspěšně ukončit koaliční jednání ještě před zahájením jednání o rozpočtu 7. července.

Koaliční smlouva s nejtvrďšími úspornými opatřeními v české histo- rii

Koaliční smlouva středopravicové koalice zahrnuje sedm kapitol. Po počátečním požadavku Věcí veřejných o snížení rozpočtu ministerstva obrany došlo v této oblasti pozoruhodně rychle k dohodě. K inovativním elementům koaliční smlouvy patří plánovaná přímá volba prezidenta a zavedení školného od roku 2013. Kromě toho koalice schválila doposud nejtvrďší úsporná opatření v historii České republiky s celkovými úsporami v oblasti státních výdajů ve výši 40 miliard korun. Spodní daňová sazba má být zvýšena na 12 %, daňová sazba pro ty, kteří lépe vydělávají, bude zvýšena na 31 %. Vláda tak doufá v příštím roce v daňové příjmy ve výši dalších 30 miliard. Evropská komise označuje česká úsporná opatření Fischerovy vlády za „dostatečná“ k tomu, aby byly dosaženy rozpočtové cíle roku 2010. Nové zadlužení bude s 5,7 % HDP pravděpodobně ještě nad 3 % konvergenčních kritérií EU.

Nová středopravicová koalice se také hned vrhla na bourání ustálených politických zvyklostí, jak se to ukázalo u volby předsedy parlamentu – podle zvykového práva si totiž tento post pro sebe vždy nárokovala strana, která získala ve volbách nejvíce hlasů, tentokrát tedy sociální demokraté (ČSSD). Jejich kandidát Lubomír Zaorálek získal nakonec ale jen post místopředsedy Poslanecké sněmovny, protože budoucí koalice prosadila Miroslavu Němcovou (ODS).

Také otázku rozdělení ministerstev doprovázela tvrdá vyjednávání. Zatímco si občanští demokraté pro sebe naplánovali sedm, pro TOP 09 pět a pro VV tři ministry (krátce 7:5:3), požadoval Karel Schwarzenberg bezpodmínečně rovnoměrné rozdělení ministerských postů mezi ODS a TOP 09 (6:6:4). Konečné rozvržení ministerských postů následovalo nakonec podle klíče 6:5:4, přičemž všechny politické strany dokázaly prosadit své nejdůležitější požadavky.

Místopředseda TOP 09 Miroslav Kalousek trval na postu ministra financí. Kromě ministerstva financí pro sebe TOP 09 požadovala i další klíčová ministerstva, protože chtěla, aby tak byl oceněn její volební výsledek, který se blížil výsledku ODS. Česká média proto TOP 09 označila za „tvrdého vyjednávacího partnera“.

Kristýna Kočí, programová manažerka a poslankyně VV, vmanévrovala svou stranu do pochybné vyjednávací pozice. V jedné televizní debatě oznámila, že VV přistoupí na trojkoalici jedině, když se jejich předseda Radek John stane ministrem vnitra. Protože je boj proti korupci

Konrad-Adenauer-Stiftung e.V.

TSCHECHIEN

DR. HUBERT GEHRING
TOMISLAV DELINIC
MAREN HACHMEISTER

30. Juni 2010

www.kas.de
www.kas.de/tschechien

hlavním cílem strany, je účast VV ve vládě podle Kočí myslitelná jen v případě obsazení ministerstva vnitra.

Za problematickou pro Věci veřejné označil dále Radek John, předseda Věcí veřejných, v průběhu koaličních jednání oblasti zdravotnictví a důchodovou reformu. Dále chce koalice pracovat na snížení počtu parlamentních grémií z 91 na 66, stejně tak jako integrovat portfolio více-ministra pro evropské záležitosti znovu do gesce ministerstva zahraničních věcí a pověřit jeho řízením vládního tajemníka. Také antikorupční politika byla sporným bodem koaliční smlouvy.

Představitelé trojkoalice

Politice v České republice budou v příštích čtyřech letech dominovat tváře Petra Nečase (premiér), Karla Schwarzenberga (ministr zahraničních věcí), Miroslava Kalouska (ministr financí), Alexandra Vondry (ministr obrany) a Radka Johna (ministr vnitra). Také v Poslanecké sněmovně se koalici podařilo prosadit své kandidáty Miroslavu Němcovou (ODS) na pozici předsedkyně a Vlastu Parkanovou (TOP 09) a Kateřinu Klasnovou (VV) na pozice místopředsedkyň. Zbývající post prvního místopředsedy obsadil podle očekávání sociální demokrat Lubomír Zaorálek. Počet žen na vedoucích pozicích se tímto v Poslanecké sněmovně sice zvýšil, ale žádná žena se nestala ministryní.

114 nováčků v Poslanecké sněmovně

Koalice, která má celkem 118 z 200 poslanců, se zdá být na první pohled velmi stabilní – zvláště v porovnání se svrženou vládou Mirka Topolánka, který byl po volbách v roce 2006 v parlamentu konfrontován s patem 100 ku 100 hlasů. Při podrobnějším posouzení se však nabízí otázka, nakolik nové tváře v parlamentu a v koalici dodrží frakční disciplínu. Přece jen v těchto dnech nastoupí 114 z 200 (!) poslanců svůj první poslanecký mandát! Právě strana VV (viz zpráva "Volby"), která nově vstoupila do Poslanecké sněmovny, je v tomto ohledu mnoha pozorovateli považována za nejistého partne-

ra. Strana mluvila během jednání několikrát o tom, že by se eventuelně přece jen nepodílela na koalici.

VV působily již na počátku koaličních jednání spíše neprofesionálně a neohrabaně. Dokáže se tato kontroverzní strana s jejím populismem trvale etablovat? Co lze vůbec očekávat od ministrů této strany? Média kriticky posuzují obsazení postu ministra vnitra Radkem Johnem z Věcí veřejných, protože VV mají kontakty k velké české bezpečnostní agentuře. Kromě toho nemohou bývalému televiznímu moderátorovi Johnovi zapomenout, že nemá žádné politické zkušenosti pro řízení centrálního ministerstva a že pro rezort ministerstva vnitra nemá žádné odborné kompetence.

Ale ani řady TOP 09 možná nebudou nakonec tak sevřené, jak se na první pohled zdá. Ve spolupráci s hnutím „Starostové a nezávislí“ se teprve ukáže, jak „nezávisle“ se budou chovat poslanci, kteří nastoupili za TOP 09 do parlamentu.

Sjezd ODS – Nečas mluví o jedinečném výsledku a sází na „demokratický instinkt“

Důležitou podporu získal právě jmenovaný premiér Petr Nečas na stranickém sjezdu ODS 19. a 20. června v Praze. Nečas, proti kterému nenastoupil žádný protikandidát, byl zvolen předsedou strany většinou 87 % hlasů delegátů. Po Václavu Klausovi a Mirku Topolánkovi je Nečas třetím předsedou ODS, založené v roce 1991. Na sjezdu bylo nečekaně vyměněno téměř celé předsednictvo. Zvolení místopředsedové přitom odpovídají přáním nového předsedy Nečase. Inscenované neshody mezi zúčastněnými regionálními zástupci ODS prý vedly k tomu, že David Vodrážka, bývalý první místopředseda z nyní velmi oslabené pražské ODS, ztratil svůj post. Nečas po své volbě oznámil, že chce z Občanské demokratické strany opět učinit vedoucí politickou sílu v České republice a hovořil o jedinečném výsledku strany. Nečas uvedl, že ne všichni nově zvolení členové stranického předsednictva musí automa-

Konrad-Adenauer-Stiftung e.V.

TSCHECHIEN

DR. HUBERT GEHRING
TOMISLAV DELINIC
MAREN HACHMEISTER

30. Juni 2010

www.kas.de
www.kas.de/tschechien

ticky obdržet v jeho vládě ministerský post a vyzdvihl nově probuzené „demokratické instinkty“ ve vedoucích řadách ODS.

Vítězství konzervativních pragmatiků a porážka posledních klausovců?

Česká média se přímo předhánějí ve svých zprávách o změnách trendu v ODS. V návaznosti na stranický sjezd ODS informovala média o „skutečné revoluci“, začátku „nové éry po Klausovi“ a o konci „pražských kmotrů“. Václav Klaus má však ještě vliv přinejmenším ve své prezidentské funkci. Mnoho zahraničních pozorovatelů se totiž diví českému zvyku, že prezident jmenuje premiéra a vládu, ještě před tím než vláda mohla v parlamentu vůbec vznést otázku důvěry. A i v případě, že by potom jmenované vládě nebyla vyjádřena důvěra, mohla by Klausem jmenovaná vláda přesto – i bez většiny – nejdříve dále vládnout.

Nová vláda

Premiér	Petr Nečas (ODS)
Ministr zahraničních věcí	Karel Schwarzenberg (TOP 09)
Ministr vnitra	Radek John (VV)
Ministr obrany	Alexandr Vondra (ODS)
Ministr financí	Miroslav Kalousek (TOP 09)
Ministr spravedlnosti	Jiří Pospíšil (ODS)
Ministr dopravy	Vít Bárta (VV)
Ministr průmyslu a obchodu	Martin Kocourek (ODS)
Ministr školství, mládeže a tělovýchovy	Josef Dobeš (VV)
Ministr životního prostředí	Pavel Drobil (ODS)
Ministr zdravotnictví	Leoš Heger (TOP 09)
Ministr zemědělství	Ivan Fuchsa (ODS)
Ministr práce a sociálních věcí	Jaromír Drábek (TOP 09)
Ministr pro místní rozvoj	Kamil Jankovský (VV)
Ministr kultury	Jiří Besser (TOP 09)